

Wydawnictwo Helion ul. Chopina 6 44-100 Gliwice tel. (32)230-98-63 e-mail: helion@helion.pl

SuSe Linux 7.2. Czarna księga administratora

Autor: Tomasz Rak ISBN: 83-7197-556-2 Seria: Czarna Księga Liczba stron: 366

elion.p

W książce tej przedstawiono szczegółowe informacje na temat dystrybucji SuSE Linux. Są one zapisem doświadczeń i wiedzy autora, zdobytych w ciągu kilku lat praktycznego wykorzystywania tej dystrybucji Linuksa. Po zapoznaniu się z treścią tej książki wiedza czytelnika o systemie SuSE Linux będzie już wystarczająco duża, aby mógł w miarę odważnie z niego korzystać. Rozdziały zawierają dokładne omówienie przedstawionych zagadnień wraz z ich graficzną ilustracją oraz przykładami zastosowania. Główne poruszane w książce zagadnienia to:

- Etapy instalacji i administracji systemu SuSE Linux za pomocą programów YaST i YaST2.
- Pierwsze kroki w systemie i narzędzie konfiguracyjne SuSEconfig.
- Dokładny opis konfiguracyjnych pliku rc.config.
- · Konfiguracja plików sieciowych przy użyciu programu YaST.
- Usługi systemowe: NIS (klient), NFS (klient-serwer), Firewall, Maskarada, E-mail, grupy dyskusyjne, Samba i Netatalk.
- Urządzenia systemu: karta sieciowa, modem (PPP) i ISDN.

- Konfiguracja systemu X Window za pomocą programów SaX, SaX2 i xf86config.
- Bezpieczeństwo systemu operacyjnego SuSE Linux (SuSEfirewall, hardsuse).

Spis treści

Rozdział 1. SuSE	7
Wstep	7
Co to jest Linux?	8
Cel ksiażki	
Pomoc	10
Suse Help	
Rozdział 2. Instalacia	
Kroki instalacij	13
Twoja pierwsza instalacia SuSE Linuksa to szybka droga do sukcesu	13
Rozpoczynamy instalacje	14
Instalacia z YaST2 (trvb graficzny)	
Instalacia z YaST1 (tryb tekstowy)	
Kolejne etapy automatycznej instalacji systemu	50
Pierwsze logowanie w systemie	80
	0.
Rozdział 3. Yasi	85
YaST — Yet another Setup Tool (jeszcze jeden program instalacyjny) — tekstowo	
Używanie YaST-a i jego "klawiszologia"	
YaST — menu główne	
Administracja systemu	
Konfiguracja jądra, LILO i startu (Kernel and Boot Configuration)	109
Konfiguracja sieci	
Konfigurowanie Live Filesystem CD-ROM	
Konfiguracja loginu (Login Configuration)	
Ustawienia susewm	
Administracja kontami uzytkownikow	
Zarządzanie grupą	
Kopia zapasowa	
Ustawienia bezpieczensiwa systemu (rysunek 5.50)	
wydor czcionki irydu znakowego	123
Podaj strete czasową Konfiguracja VEnce26(TM)	124
Konfiguracja AFICCOO(1NI)	123
Konniguracja OPM	120
Wouyinkacja pinku Koiiiiguiacyjiiego	127
r as 12 — r et another Setup 1001 (jeszcze jeden program instalacyjny) — graficznie	12/
	128

Rozdział 4. System	161
Pierwsze kroki	161
Start — stop	161
Init	163
Poziomy pracy	163
Skrypty startowe	165
Config i SuSEconfig	165
Konfiguracja systemu	166
Praca w systemie	167
Zmienne w pliku rc.config	
Pliki konfiguracyjne w katalogu /etc/rc.config.d	
Jadro	
Źródła jadra	
Moduły jadra	
Kernel Module Loader	207
Konsole wirtualne	207
Pliki i katalogi	
	•
Rozdział 5. W sieci	
Adresy sieciowe	210
Adres IP	
Adres bramy	
Maska sieci	
Adres serwera nazw	
Konfiguracja sieci (YaST)	
Ustalenie adresu IP	
Ustalenie nazwy hosta	
Olympianie serwisow sieciowych	
Ustavionie konfiguracii neogramu condensil	
Ustawianie konnguracji programu sendinan	
Diliti han finanzia a siasi ang	
Pliki koniiguracyjne sieci — "ręczna koniiguracja. Gdzie co można znależc?	
/ctc/ho.coming	
/etc/host.conf	
/etc/networks	
/etc/nsswitch_conf	219
/etc/resolv conf	221
/etc/HOSTNAME	222
Skrvntv startowe	222
Wyznaczanie tras w SuSE Linux (routing)	223
Jak używać /etc/route.conf?	
Rozdział 6. Usługi i urządzenia	
Usługi	225
NIS — Network Information Service	225
NFS — rozproszone systemy plików	227
Internet — połączenie ze światem, a potem co?	229
PPP	229
Maskarada (masquerade) i zapora sieciowa (firewall)	230
Konfiguracja poczty elektronicznej	234
Grupy dyskusyjne — nowe wiadomości z USENET	
Samba 1 Netatalk	
Netataik: Mow do mnie	245

Konfiguracja serwera wydruku	
Urządzenia	
Modem	
ISDN	
Modemy PCI	
Rozdział 7. System X Window	
System X Window	279
Rvs historyczny	
Wersia 4.0 programu XFree86	
Konfiguracja przy użyciu SaX2	
Menadzer okien	
Troche teorii	
KDE — K Desktop Environment	
Menadżer okien — fvwm2	
Konfiguracja menadżera okien przy użyciu susewm	
Konfiguracja dostosowana do twoich indywidualnych potrzeb	
Rozdział 8. Bezpieczeństwo	
Bezpieczeństwo w SuSE	
Ogólnie	
Zabezpieczenia lokalne	
Bezpieczeństwo sieci	
Narzedzia	
ç	
Narzędzia lokalne	
Narzędzia lokalne Narzędzia sieciowe	353
Narzędzia lokalne Narzędzia sieciowe Bezpieczeństwo w SuSE Linuksie	

YaST (yast) stanowi bardzo ważną część SuSE Linuksa. Jest to główny program używany do konfiguracji i administracji systemu operacyjnego. Dzięki niemu możesz instalować lub usuwać pakiety, a także wykonywać podstawowe zadania administracji serwerem, takie jak zmiana sterowników sprzętu, konfiguracja sieci oraz dodawanie lub usuwanie użytkowników.

Ten rozdział przedstawia w zarysie wiele ważnych cech programu YaST. Kilka z nich stosujemy podczas instalacji samego systemu.

Warto przypomnieć, że YaST posiada dwie wersje: tekstową i graficzną. Zdecyduj się na wykorzystanie tej, która wydaje ci się bardziej przyjazna. Postaram się w tym rozdziale opisać obie wersje, ale niektóre opcje zostały już przedstawione wcześniej, dlatego tutaj zostaną tylko wspomniane.

YaST — Yet another Setup Tool (jeszcze jeden program instalacyjny) — tekstowo

SuSE Linux zawiera zawsze ostatnią (najnowszą) wersję YaST-a, dlatego to, co zobaczysz na swoim ekranie, może nieco się różnić w detalach od tego, co jest ukazane na przedstawionych tutaj rysunkach. Nie są to jednak żadne diametralne różnice, których nie można byłoby zrozumieć.

Używanie YaST-a i jego "klawiszologia"

Możesz rozpocząć działanie programu YaST (tekstowo) poprzez proste wpisanie po znaku zachęty polecenia *yast* (rysunek 3.1). Warto zwrócić uwagę, że można go uruchomić tekstowo na konsoli tekstowej lub w oknie terminala w X Window.

W programie YaST poruszasz się po menu oraz okienkach za pomocą kursorów i klawisza *TAB*. Możesz poruszać się po polach kursorami i wybierać pozycje z listy, używając *ENTER*. Aby powrócić do poprzedniego menu, wykorzystaj klawisz *ESC*. Jeśli chcesz zapisać (zaakceptować) szczególny wybór (taki jak na przykład selekcja opcji, które chciałbyś zainstalować), powinieneś użyć klawisza funkcyjnego *F10*, który zarówno zapisze ustawienia, jak i powróci do poprzedniego menu.

Rysunek 3.1. Uruchamianie	■ –∺ <mark>Konsola</mark> · □) Plik Sesje Opcje Pomoc	×
YaST-a	bash-2.04# yast	4
		7

Jeśli jesteś pewny wyboru pomiędzy tak lub nie, możesz użyć klawisza *TAB* do przełączania tam i z powrotem pomiędzy dwiema opcjami. W przypadku, gdy używasz programu YaST w trybie tekstowym (z kolorowym ekranem), ustawienie aktywne jest zawsze jasnoniebieskiego koloru.

W niektórych przypadkach, na przykład, gdy chcesz uzyskać dostęp z odległego terminala, klawisze funkcyjne mogą nie działać poprawnie. W takich przypadkach kombinacja klawiszy CTRL+F (numer) może być użyta jako zastępstwo za F (numer). Do symulacji klawisza F10 zastosuj kombinację klawiszy CTRL+F0. Nie ma — niestety — zastępstwa mapowania dla klawiszy funkcyjnych F11 i F12.

YaST — menu główne

Gdy pierwszy raz uruchomisz YaST, znajdziesz się w "menu głównym" (rysunek 3.2).

Plik	Terminal –	
	YaST - Yet another Setup Tool YaST Version 1.11.1 (c) 1994-2001 SuSE GmbH Język: Polski Nóśnik: Serwer FTP ftp://e4k-hme0.icm.edu.pl/vol/rzm1/linu Root-Device: /dev/hda4	
	Ogólne wskazówki instalacyjne oraz "klaviszologia" YaST-a Ustawienia instalacji -> Hybierz/instaluj pakiety Uaktualnienie systemu Administracja systemu Pokaż plik README odnoszący się do nośnika instalacyjnego. Copyright Zakończ YaST-a	
		4
	Nowy	

- "General help for installation" (Ogólne wskazówki i "klawiszologia" YaST-a)
 jak sugeruje tytuł, ta opcja menu ma do dyspozycji kilka ogólnych wskazówek na temat instalacji (rysunek 3.3).
- "Adjustments of instalation >" (Ustawienia instalacji) ta opcja daje ci podmenu dla przystosowania instalacji do twoich potrzeb.

- "*Choose/Install packages*" (Wybierz/instaluj pakiety) ta opcja menu uruchamia narzędzie, które jest używane do instalowania pakietów programów i usuwania ich z systemu.
- "Update system" (Uaktualnienie systemu) ta opcja jest stosowana w przypadku, gdy niektóre systemy potrzebują uaktualnienia.
- "System administration > " (Administracja systemu) ta opcja umożliwia administrację systemu.
- "Show README file for installation media" (pokaż plik README odnoszący się do nośnika instalacyjnego) — dzięki tej opcji zobaczysz ważne informacje, których możesz potrzebować.
- ◆ "*Copyright*" prawa.
- "*Exit YaST*" (Zakończ YaST-a) ta opcja powoduje zakończenie działania programu YaST — lecz nie zawsze...

Przystosowanie do instalacji

Przygotowanie do instalacji jest jednym z podmenu Adjustments of installation (rysunek 3.4). Nacisnąwszy klawisz ESC, powrócisz do głównego menu. W rzeczywistości instalacja może się rozpocząć tylko wtedy, gdy masz wyspecyfikowaną docelową partycję.

Wybór języka

Z poziomu "*Select language*" (Wybierz język) w masce programu YaST można zmienić język. Wartość jest przechowywana w zmiennej LANGUAGE w pliku /*etc/rc.config* (rysunek 3.5).

Wybór układu klawiatury

W polu "*Select keyboard layout*" (Wybierz układ klawiatury) może być zmieniony układ klawiatury, a jego wartość jest przechowywana w zmiennej KEYTABLE w pliku /*etc/rc.config* (rysunek 3.6).

Medium instalacyjne (nośnik instalacyjny)

Wybierając opcję *Select installation medium*, otrzymasz listę potencjalnych źródeł dla pakietów instalacyjnych. Z tego menu (rysunek 3.7) możesz wybrać źródło, z którego

WYBÓR NOŚNIKA INSTALACYJNEGO
Wybierz nośnik danych instalacyjnych z okazanej listy.
Instalacja z CD/DVD-u Instalacja poprzez NFS
Instalacja z istniejącego podkatalogu Instalacja z innej partycji harddysku Instelacja z orozana ETD
Instalation via SMB
(Dalei) (Przerwii)

skorzystasz przy instalacji. Program instalacyjny utworzy również listę pakietów, które można dodawać do istniejącego systemu SuSE Linux.

W większości przypadków chcemy instalować Linuksa lub pakiety dodatkowych programów bezpośrednio z CD-ROM-u, należy więc wybrać opcję *Installation from CD--ROM* (Instalacja z CD-ROM-u).

Wybierając z menu opcję *Installation from hard drive — partition* (Instalacja z innej partycji twardego dysku), mamy możliwość instalowania z dysku twardego, który zawiera niezbędne pliki źródłowe. Opcja ta jest pomocna, jeśli twój CD-ROM nie jest dostępny w Linuksie.

Wybierając z menu opcję *Installation via NFS* (Instalacja poprzez NFS) czy *Installation from a FTP-server* (Instalacja z serwera FTP), można instalować Linuksa na komputerze bez dostępu do stacji CD-ROM.

 Instalacja z CD-ROM-u — jeżeli planujesz instalację przez CD-ROM, musisz wyszczególnić swoją stację CD-ROM. Jeśli nie jesteś pewny tego, jakie urządzenie posiadasz, wykorzystaj sterownik ATAPI EIDE (rysunek 3.8).

Rysunek 3.8. Wybieranie stacji CD-ROM	Fik Sesje Settings Pomoc	
	ZINSTHLLJA Z CD/DVD-U Z jakiego typu CD/DVD-u korzystasz?	
	SLS1 L /dev/sr/2 ATAPI EIDE [/dev/sh? Sony CDU3A [/dev/sh? Sony S35 [/dev/sh235 Mitsumi (ale nie ATAPII) [/dev/sh237 Soung Blaster Pro (Panasonic) [/dev/sh237 Aztech/Orchid/Dkano/Wearnes (nie ATAPII) [/dev/scdu335 Goldstar R-420 [/dev/scdu326 Philips CM 206 [/dev/scdu3 Mitsumi MCDM [/dev/scdu40 Optics Storage 8000 AT [/dev/scdu5] Sanye CDR-H94A [/dev/scdu5] Port röwnolegty [/dev/scdu	
	Calej > < Przerwij >	
	Novy IPT Terminal 2 1	4

◆ Instalacja przez NFS (rysunek 3.9) — instalacja sieciowa oferuje zaawansowanym użytkownikom Linuksa możliwość łatwego wykonywania instalacji na wielu komputerach. Jest to szczególnie użyteczne, gdy tylko jeden z tych komputerów ma stację CD-ROM, z którego pliki źródłowe będą umieszczone na osiągalnym serwerze NFS. Zanim spróbujemy instalacji przez NFS, powinniśmy się zaznajomić z konfiguracją serwera NFS. Jest także możliwe zastosowanie tej metody instalacji w notebookach, które mają kartę sieciową PCMCIA. Warto zauważyć, że instalacja NFS nie jest dostępna tylko dla komputerów niepołączonych przez sieć Ethernet. Instalacja ta może być również realizowana na komputerach, które "pracują w sieci" przez ich port równoległy. Ta właściwość jest szczególnie interesująca dla użytkowników, którzy chcą zainstalować Linuksa na laptopach czy notebookach. Jeśli ktoś planuje dokonać takiej instalacji, musi oczywiście pamiętać o inicjowaniu wyboru jądra wspomaganego przez PLIP. Dodatkowo w tym przypadku trzeba dysponować dodatkowym dostępem, takim jak interfejs PLIP, aby móc prawidłowo skonfigurować port równoległy. Jeśli łączysz się bezpośrednio z serwerem NFS poprzez port równoległy, wtedy adres wejścia-wyjścia jest taki sam, jak przykładowo dla serwera NFS. Interfejs PLIP w większości przypadków będzie się nazywał plip1 (rysunek 3.10).

◆ Instalacja z dostępnego katalogu — dzięki tej opcji możliwe jest instalowanie Linuksa bezpośrednio z dysku twardego. Jest to użyteczna opcja, gdy nie możemy przeprowadzić instalacji, używając CD-ROM-u, z powodu niedostępności sterowników. Teraz można przeprowadzić instalację. Aby tego dokonać, w miejscu – pokazanym na następnym rysunku 3.11- trzeba wprowadzić katalog, w którym są umieszczone pliki źródłowe. Powinien to być katalog, gdzie zamontowany jest CD stosowany przez SuSE.

Instalacia

◆ Instalacja z partycji dysku twardego — jeśli twoja stacja CD-ROM nie jest podłączona bezpośrednio, będziesz potrzebował innego źródła instalacji. Możesz spokojnie instalować Linuksa ze swojego dysku twardego (rysunek 3.12).

♦ Instalacja przez FTP (rysunek 3.13) — odbywa się w podobny sposób jak w przypadku instalacji NFS. Zauważmy, że instalacja systemu SuSE Linux jest możliwa na komputerze, który nie ma wcale CD-ROM-u - przez FTP. Będzie to działać tylko wtedy, gdy poprawnie zostanie przeprowadzona konfiguracja sieci. Wśród możliwych opcji znajdują się następujące:

Rysunek 3.13. Wstęp	■ ■ Plik Sesje Settings Pomoc	Terminal 📃 🗖 🗙
do instalowania przez FTP	Ustavienia FIP FTP Server [Nazwa1P] Pockatalog servera [] Korzystać z proxy? Proxy [Nazwa1P] [X] DowysIny port FTP? Port [Numer] [X] Anonimowe FTP? Login Hasio Timeout [Sekundy] Log: Fi=P Novy	YaST Version 1,11,1 (c) 1994-2001 SuSE GebH

- ◆ *FTP Server [Name/IP]* wskazuje nazwę lub adres IP serwera FTP;
- Server Directory pokazuje położenie katalogu ze źródłami;
- ♦ [] Use Proxy? wybierz ją tylko wtedy, gdy jesteś pewien, że musisz użyć serwera proxy FTP (zwykle nie jest to konieczna opcja);
- ◆ Proxy [Name/IP] jest konieczna tylko wtedy, gdy zdecydowaliśmy się użyć serwera proxy;
- ♦ [X] Default FTP Port? powinna być wybierana jako wartość domyślna;
- ◆ Port [Number] jej wartość domyślna powinna wynosić 21;
- ◆ [X] Anonymous FTP? powinieneś wybierać ja zawsze, gdy chcesz uzyskać dostęp do publicznego serwera FTP;
- ◆ Login w tym przypadku, gdy nie chcesz wybrać anonimowego FTP (opcja wyżej), możesz wpisać nazwę użytkownika oraz w następnym polu hasło:
- ◆ Password możesz wpisać hasło;
- ◆ Timeout [Seconds] w tym przypadku 60 jest wartością sugerowaną;
- ◆ Local /tmp directory pokazuje położenie katalogu dostępnego dla pamięci tymczasowej.

Podział dysku twardego

Najbardziej krytycznym punktem instalacji nowego systemu operacyjnego jest podział dysku twardego. Uogólniając problem, możemy stwierdzić, że każdy system operacyjny powinien używać przynajmniej jednej partycji.

Z Linuksem możliwa jest jeszcze instalacja systemu na istniejącym systemie plików MS-DOS, lecz powinno się użyć tej opcji tylko do browse through. Wyniki działania są znacznie gorsze niż w przypadku, gdy instalujemy Linuksa na jego własnej, wydzielonej partycji, a system nie jest tak stabilny. Dodajmy, że system sprawdzania plików nie jest dostępny dla MS-DOS i Linux nie może ingerować w DOS w chwili uruchamiania.

Przy systemie Linux będą ogólnie potrzebne przynajmniej dwie partycje — jedna dla plików i programów, a druga dla wymiany danych z pamięci, która jest wykorzystywana przez działający system. Można rozważyć utworzenie partycji zbiorowej dla plików i programów. Numer i rozmiar partycji w systemie Linux zależą od użytkownika (odsyłam czytelnika do literatury dotyczącej Linuksa).

Przy dodawaniu partycji, które tworzy się pod Linuksem, najpierw powinno się utworzyć partycję swap do zwiększenia rozmiaru pamięci wirtualnej komputera. Jest również możliwe utworzenie plików wymiany zamiast partycji wymiany. Dla podniesienia wydajności stosuje się takie rozwiązanie, jakkolwiek nie jest to zalecane. System cały czas uzyskuje dostęp do tych plików — musi to robić poprzez system plików. Należy dodać, że systemy z ograniczoną ilością pamięci powinny zawsze używać partycji wymiany swap.

Jeśli masz więcej niż jeden dysk twardy w systemie, możesz wybrać dysk, na którym chciałbyś utworzyć partycje. Gdy tylko wybierzesz dysk, zobaczysz menu, które przed-stawia obecny stan partycji na twoim dysku (rysunek 3.14).

disk wykrył nas Dysk /dev/hda Cylinder odpow	tepującą 255 Głow iada 822	geometr ice 63 S 5280 ba.i	ię dysku s: ektory 1245 tom.	tywn 5 Cyl	ego: indry.			
Program fdisk	zgłasza i	nastepuj	ace problem	Ny:				
Aktualna tabli	certain : ca party	cji wybr	ause proble anego dysku Bloków	ems ⊌ ↓: Turo	nertur	. 11		
and could in Aktualna tabli Nazwa urządzen	certain : ca party ia Od	setups c cji wybr Do	ause proble anego dysku Bloków	ems w 4: Typ	ith: partyo	;ji		
and could in Aktualna tabli Nazwa urządzen /dev/hda1	certain : ca party ia Od	setups c cji wybr Do 261	ause proble anego dysku Bloków 2096451	ems w 1: Typ 6	partyc	;ji		
and could in Aktualna tabli Nazwa urządzen /dev/hda1 /dev/hda2 /dev/bda2	certain : ca party ia Od 1 511 515	setups c cji wybr Do 261 514 527	ause proble anego dysku Bloków 2096451 32130 104422	ins w It Typ 83	partyc 105 Linux	ji native		
and could in Aktualna tabli Nazwa urządzen /dev/hda1 /dev/hda2 /dev/hda3 /dev/hda4	certain : ca party ia Od 511 515 528	setups c cji wybr Do <u>261</u> 514 527 1245	ause proble anego dysku Bloków 2096451 32130 104422 5767335	*ms w I Typ 83 82 83 83	partyc DDS Linux Linux Linux	ji native swap native	_	

Kursor \uparrow i \downarrow jest używany do poruszania się po liście istniejących partycji. Do zmiany typu systemu plików skojarzonego z partycją, np. dla DOS, etx2, używa się klawisza funkcyjnego *F3*. Do usunięcia istniejącej partycji stosujemy klawisz funkcyjny *F4*. Z kolei do utworzenia nowej partycji służy klawisz funkcyjny *F5*. Gdy tworzymy nową partycję, opłaca się zwrócić szczególną uwagę na to, jaki rozmiar partycji jest zdefiniowany. Możesz wyszczególnić rozmiar bloku partycji w megabajtach (MB) lub kilobajtach (kB).

Aby utworzyć partycję wymiany swap, będzie potrzebna zmiana systemu plików, skojarzonego z partycją. Gdy tylko jest dostępna partycja, która będzie używana jako swap, użyj klawisza funkcyjnego *F3* i wybierz swap z listy dostępnych typów partycji.

Powinieneś wiedzieć, że Linux nie ma określonego typu partycji do instalacji. Istnieje możliwość dowolnego wyboru pomiędzy partycją główną i logiczną. Partycja logiczna pracuje według ograniczeń współczesnego sprzętu. Może to być wstęp do przezwyciężenia faktu, iż tablica partycji jest wystarczająco duża tylko dla czterech wejść. Jeśli chciałbyś mieć więcej niż jedną partycję na dysku, będziesz potrzebować partycji rozszerzonej. Gdy ją przygotujesz, będziesz musiał utworzyć zbiorową partycję logiczną na tejże partycji rozszerzonej. Jeśli planujesz instalację wielu wspólnych, nielinuksowych systemów operacyjnych na tym samym dysku, pozostaw miejsce dla nich na początku dysku. Okaże się to później mniej dokuczliwe.

Miejsce ustawienia partycji/systemu plików

Jeśli chcesz mieć kompletny podział dysku, musisz następnie wyszczególnić, gdzie zostaną zamontowane partycje w drzewie katalogów Linuksa. Wybierz z menu opcję *Set target partitions/file system* (Ustawienie partycji/systemu plików).

Na rysunku 3.15 można zobaczyć przykładowy podział dysku. Dla każdej partycji indywidualnie musisz wybrać, czy (i jak) będzie formatowana oraz w jakim miejscu drzewa katalogów powinna być umieszczona.

systemu plików

Active Name Optimize hda1 206451 Nie ext2 hda2 32130 2048 Nie ext2 / boot hda4 5767335 4096 Nie ext2 / boot Linux native auto /floppy proc proc proc	IK Sesje Settings Pomoc 	IK Sesje Settings Pomoc TWORZĘ SYSTEMY PLIKÓW Aktualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_Fs Zawontowany Partycja Inda1 2096451 Nie vfat DOS hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / boot Linux native hda 5767335 4096 Nie ext2 / boot Linux native hda 576730 proc proc proc proc proc proc /proc proc	THORZĘ SYSTEMY PLIKÓM FHORZĘ SYSTEMY PLIKÓM Aktualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ-fs Zamontowang Partycja Indai 2096451 Nie offat DOS hdad 32130 2048 Nie ext2 / boot Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / boot Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native hdad 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native proc proc proc /proc proc /proc					erminal			
TWDRZĘ SYSTEMY PLIKÓW Aktualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_Fs Zamontowany Partycja Indal 2096451 Nie vfat DOS Indal 2096451 Nie ext2 /boot Linux native Inda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native Inda4 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native Linux native Indb auto /cdrom auto /floppy proc proc proc	TWORZĘ SYSTEMY PLIKÓW Aktualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych handdyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_Fs Zamontowany Partycja Indal 2096451 Nie vfat DOS hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native auto /cdrom auto /cdrom proc proc	TWORZĘ SYSTEMY PLIKÓW Aktualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_Fs Zamontowany Partycja Indal 2096451 Nie wykł DOS hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native hdo auto /cdrom proc proc /proc	TWORZĘ SYSTEMY PLIKÓW Aktualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_fs Zamontowany Pada 2096451 Nie ext2 / boot Inda2 22130 2036451 Nie Hda4 5767335 4096 Nie Proc proc Proc proc Proc F32mień twp F1=Pomoc F32mień twp F5=Expert menu F6=Format	lik Sesje Settinj	gs Pomoc						
Attualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_fs Zamontowany Partycja Indal 2006451 Nie vfat DOS Inda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native Inda 5767335 4048 Nie ext2 /boot Linux native Indo Linux native Indo auto /clopy proc proc /proc	Aktualny wykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_fs Zamontowany Partycja Indal 2096451 Nie vfat DOS Inda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native Inda 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native Inda auto /cdrom auto /cdrom proc proc /proc	Attualny ugkaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_fs Zamontowany Partycja Indal 2096451 Nie vfat DOS Inda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native Inda 5767335 4096 Nie ext2 /boot Linux native Indo auto /cdrom auto /cdrom proc proc /proc	Ritualny uykaz systemów plikowych obecnych na używanych harddyskach: Nazwa urz. Bloki Inody Format Typ_Fs Zamontowany Partycja hdai 2096451 Nie ofat DOS hdai 2016451 Nie vfat DOS hdai 2016451 Nie vfat DOS hdai 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda 5767335 4096 Nie ext2 /coron Linux native hda 5767335 4096 Nie ext2 /coron Linux native hda 5767335 4096 Nie ext2 /coron Linux native hda 576735 4096 Nie ext2 /coron Linux native hda 576735 4096 Nie ext2 /coron Linux native hda 576735 4096 Nie ext2 /coron auto /coron hda 576735 1000 proc /proc proc			—_ты	ORZE SY	STEMY F	9L.TKóW		
hda1 2096451 Nie ofat DDS hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 /boot Linux native hda 5767735 4096 Nie ext2 /boot Linux native hdb satto /cdrom auto /cdrom proc proc proc	hda1 2096451 Nie vfat. D05 hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / auto /cdrons Linux native hda 5767335 4096 Nie ext2 / auto /cdrons Linux native rd0 auto /floppy proc proc /proc proc /proc	Inda1 2096451 Nie vfat DOS Inda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native Inda 5767335 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native Inda 5767735 4096 Nie ext2 / cdrom Linux native Inda proc proc proc proc proc	Inda1 2096451 Nie vfat D05 Inda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native Inda 5767335 4096 Nie ext2 /boot Linux native Inda 576735 4096 Nie ext2 /boot Linux native Inda 576735 4096 Nie ext2 /boot Inux native Indo 576735 906 Proc /proc Proc /proc Proc /proc	Aktualny wyka Nazwa urz.	z systemó Bloki	w pliko Inody	wych ob Format	ecnych Typ_fs	na używanycł Zamontowany	n harddyskach: Partycja	
hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native hdb auto /cdrom fd0 auto /floppy proc proc /proc	hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native hdb auto /cdrom fd0 auto /floppy proc proc /proc	hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native ndb auto /cdrom proc proc /proc	hda2 32130 2048 Nie ext2 /boot Linux native hda4 5767335 4096 Nie ext2 / Linux native auto /cdrom proc proc /proc Proc /proc	hda1	2096451		Nie	vfat		DOS	
			F1=Pomoc F3=Zmień twp F4=Zamontowana F5=Expert menu F6=Format F7=Hczutajfstab	hda2 hda4 hdb fd0 proc	32130 5767335	2048 4096	Nie Nie	ext2 ext2 auto auto proc	/boot / /cdrom /floppy /proc	Linux native Linux native	
			F1=Pomoc F3=Zmień tup F4=Zamontowana F5=Expert menu F6=Format 77=Nczutaj fstab								
Fi=Pomoc F3=Zmień typ F4=Zamontowana -F6=Format -72=Nczytaj fstab K Dalej > K Przerwij >	Fl=Ponoc P3-Zkień two F4-Zamontovana F5-Expert kow F6-Format F7-Hozytoj fstab K Dalej > < Przerwij >	<mark>< Dalej ></mark> < Przerwij >			Terminal a 1						
Fi=Pomoc F3=Zmień typ F4=Zamontowana -5=Expert menu F6=Format 77=Nozytaj fstab Kuwy F7=Nozytaj S < Przerwij S	Fl=Ponoc F3=Zmish tup F4=Zamontouana F5=Expert xenu F3=Format F7=Mozutoj fstab Calej > < Przerwij >	Calej > < Przerwij >	Now Taminal - 1								

Należy wyszczególnić jedną partycję jako root! Tę partycję należy uznać za niezbędną, ponieważ jest to punkt startowy dla wejścia do struktury katalogów. Widać tu analogię do funkcji, jaką spełnia korzeń w strukturze drzewiastej. Upewnij się, czy wyznaczyłeś Mountpoint jako '/' dla partycji głównej.

Menu na dole ekranu określa różne klawisze funkcyjne, które będą używane do manipulowania systemem plików. Możliwe jest jeszcze ustalenie typu systemu plików. Za pomocą klawisza funkcyjnego F3 można wybrać pomiędzy dwoma systemami plików — *ext2* i *reiserfs*:

- etx2 second extended-2 filesystem jest przyjęty od wielu lat jako standard systemu plików Linuksa;
- reiserfs ReiserFS jest systemem plików dla następnej generacji. Mimo że ten system jest nowy, używa się go dosyć często. Powinieneś przeczytać notatkę na ten temat w pliku /usr/share/doc/packages/reiserfs/README (rysunek 3.16).

Dzięki bliskiej współpracy z zespołami HANSREISER i CHRIS HASON — SuSE powiększył stopień bezpieczeństwa systemu plików do zawartości *Journaling filesystem* (system księgowania plików). Journaling sprawdza się nawet dla dużych serwerowych systemów plików.

Proszę nie używać ReiserFS z programami RAID1 i RAID5 Dla sprzętu RAID rozwiązanie to nie ma ograniczeń (chodzi o to, że ograniczenia użycia ReiserFS pojawiają się w przypadku rozwiązań programowych RAID). Partycja ReiserFS musi mieć co najmniej rozmiar 34 MB. Narzędzia dla ReiserFS znajdują się w pakiecie reiserws, serii a. Bieżące informacje na ten temat można znaleźć pod adresem *http://devlinux.com/projects/reiserfs*.

Musisz dysponować partycją przydzieloną jako root/. Jeśli już masz partycję DOS/Windows na dysku, możesz także utworzyć punkty montowania dla nich. Na przykład — możesz utworzyć punkt montowania /dosc na pierwszej partycji DOS oraz punkt montowania /dosd dla drugiej. Upewnij się, czy na pewno utworzyłeś jeden (i tylko jeden) unikalny punkt montowania dla każdej partycji! Należy zapamiętać, że nie powinno się nigdy tworzyć oddzielnej partycji dla katalogów */etc, /bin, /sbin, /lib* oraz */dev.* Te katalogi, które zawierają ważne polecenia, biblioteki oraz pliki konfiguracyjne — niezbędne do montowania reszty plików systemu — muszą rezydować na partycji root.

Ważną wiadomością dotyczącą partycji DOS/Windows jest to, że mogą być one przyłączone do drzewa katalogów jako jeden z trzech typów:

- jako normalna partycja DOS (=msdos) z wszystkimi zwykłymi ograniczeniami do DOS-owskiego systemu plików,
- ◆ jako FAT-Win95 (=vfat) z długimi nazwami plików (jak to tylko możliwe),
- jako tak zwana partycja UMS DOS, która zezwala na używanie długich nazw plików w zwykłej partycji DOS; nie jest to bardzo wydajne, chyba że potrzebujesz tylko partycji DOS do przechowywania danych — gdy to tylko możliwe, powinieneś unikać UMS DOS.

Mountpoint (na rysunku 3.15) — klawisz funkcyjny F4 jest używany do wyboru miejsca położenia (zamontowania), gdzie określona partycja powinna być umieszczona w drzewie katalogów.

Expert menu — jest stosowane dla zharmonizowania systemu plików (rysunek 3.17).

 Inode Density — jest używane do określenia spodziewanych przeciętnych rozmiarów plików per inode na wyszczególnionej partycji,

- Block size wskazuje rozmiar bloków (zależy od tego czas sprawdzania systemu plików),
- Behavior in case of errors wywołuje pytanie o to, co się stanie, gdy zostaną znalezione błędy w czasie sprawdzania systemu plików (continue — kontynuuje działanie, panic — montuje system plików tylko do odczytu (ro)).

Formatowanie partycji — za pomocą klawisza funkcyjnego *F6* możesz wybrać, czy (i w jaki sposób) mają być sformatowane partycje. Na nowych dyskach nie ma konieczności sprawdzania złych sektorów podczas formatowania. Wybierając formatowanie i kontrolę, można zdecydować się na całkowite — trochę dłuższe od zwykłego — formatowanie partycji.

Wskazywanie/czytanie pliku fstab — plik fstab wskazuje Linuksowi, jakie systemy plików należy rozpoznać podczas jego uruchamiania. Jeśli Linux jest już zainstalowany na dysku, możesz nacisnąć klawisz funkcyjny F7, aby przeczytać istniejący plik fstab. Punkt montowania wpisany w plik fstab będzie automatycznie włączany do istniejących partycji (nie-swapowych) na dysku. Zapis w pliku fstab dla innych typów systemów plików (*swap, proc, nfs-mount, CD-ROMentries* itd.) będzie w kolorze szarym i nie można go zmienić.

Konfigurowanie logicznego menadżera wolumenu

Informacje na temat LVM (*Logical Volume Menager*) — Howto znajdują się na stronach internetowych (rysunek 3.18):

http://linux.msede.com/lvm/

Instalacja do katalogu

W programie YaST (rysunek 3.19) można także — z działającym systemem — wykonać kompletną instalację do katalogu. Jest to możliwe przy uaktualnianiu innego komputera przez NFS, zakładaniu *chroot enviroumen* lub wykonaniu instalacji Linuksa na drugim dysku działającego systemu.